Recyclage van inktpatronen

Goed voor het milieu

De meeste mensen gooien hun lege inktpatronen gewoon weg. Dat is niet alleen heel slecht voor het milieu, maar ook voor je portemonnee. Door je lege inktpatronen aan recyclagebedrijven te geven, zorg je ervoor dat er goedkopere inktpatronen op de markt kunnen komen. Bovendien kan je een centje bijverdienen met het inleveren van je lege inktpatronen.

én je portemonnee

De printermarkt is uitgegroeid tot een van de excessen van de consumptiemaatschappij. Tegenwoordig koop je voor nog geen € 100 een kleurenprinter. Het venijn zit 'm echter in de staart: eens je aan het printen slaat, merk je dat de inktpatronen niet lang meegaan en bovendien erg duur zijn. Als je het per liter zou uitrekenen, kost de inkt in inktpatronen stukken meer dan de duurste champagne of cognac. De printerfabrikanten verdienen haast niets op de goedkope printers, maar maken dat ruimschoots goed door de verkoop van zogenaamde consumables: inktpatronen, speciaal papier en andere toebehoren.

Alleen al uit milieuoverwegingen zou aan deze evolutie een halt moeten toegeroepen worden. De inktpatronen in sommige inkjetprinters zijn zo klein geworden dat je er nauwelijks enkele honderden pagina's mee kan afdrukken. Wie veel print, moet dus om de haverklap een nieuw patroon installeren. Al die inktpatronen zorgen voor een enorme afvalberg. Omdat de meeste mensen de lege patronen nog gewoon bij het restafval gooien, komen er bovendien veel schadelijke stoffen zoals metalen en inktresten in het milieu terecht.

Daarnaast is er natuurlijk het kostenplaatje: zowel particulieren als bedrijven merken dat ze enorm veel geld uitgeven aan inktpatronen en lasertoners. Ze gaan dan ook op zoek naar alternatieven. Ten dele zijn die er al: voor sommige soorten inkjetprinters kan je navulsets kopen en voor andere kan je inktpatronen van alternatieve leveranciers kopen (zie Clickx 29). Maar het grootste potentieel schuilt in gerecycleerde inktpatronen en *toners*.

Inktpatronen hamsteren

De recyclagemarkt staat nog in zijn kinderschoenen en is nog grotendeels ontregeld: de wetgeving ter zake is nog pril. Daarom zijn er de laatste jaren enkele tientallen bedrijven en bedrijfjes op deze markt gesprongen. De meeste doen dit omdat ze snel verdiend geld ruiken: er is een grote behoefte aan goedkopere inkt en toners en er is een enorm potentieel aan lege patronen en toners. De bedrijfjes die snel geld hebben geroken, gaan de lege patronen die ze ophalen ofwel doorverkopen in het buitenland of ze hervullen de patronen zelf. De bedrijven die het niet zo nauw nemen, doen dit laatste zonder echt goed te controleren of de patronen of toners nog wel in goede staat zijn. Ze zullen ook geen versleten onderdelen vervangen vooraleer de patronen opnieuw te vullen. Op deze manier komen er dus slechte inktpatronen op de markt. Deze handel heeft de hele markt van gerecycleerde patronen en toners een slechte naam gegeven. Maar de laatste jaren zijn er gelukkig in Vlaanderen enkele bedrijven opgestaan, die het wél serieus menen met recyclage en ook met gecontroleerde en degelijke patronen op de markt komen. In Vlaanderen zijn dat onder andere Recyca [**www.recyca.be**], Copy-Fill, Alcaton en Tomson [**www.tomson.be**]. Dit laatste bedrijf is vooral uit natuuroverwegingen met recyclage begonnen. Tom Vandroogenbroeck, co-directeur van Tomson Recycling, legt uit waarom: "Inkt blijft een zeer gevaarlijke stof. Door op het natuuraspect te spelen, zijn onze activiteiten sterk gegroeid en hebben we een bedrijf opgericht. We moeten ook winst maken, maar de natuur blijft voor ons het belangrijkst." Tomson werkt bijvoorbeeld samen met Natuurpunt [**www.natuurpunt.be**]. Deze natuurvereniging heeft al een honderdtal ophaalpunten en probeert bedrijven te overtuigen om hun lege patronen en toners aan hen te geven. Natuurpunt speelt die dan door aan Tomson en krijgt er geld voor.

Cowboys

De vier voornoemde bedrijven hebben een vergunning van OVAM, of anders is die in aanvraag. Dit is een belangrijke stap in de professionalisering van de sector, zegt Jan Vervaet van Copy-Fill: "95 procent van de actueel gekende bedrijven die actief zijn in het opha-

WAT DOEN DE PRINTERFABRIKANTEN?

Voor de fabrikanten van printers zijn de inktpatronen enorm belangrijk: zeker bij de goedkopere inkjet printers zorgen die patronen voor de (zeer grote) winst. Anderzijds kunnen ook deze fabrikanten niet om het groeiende milieubewustzijn heen. De meeste hebben dan ook een of ander programma om inktpatronen te recycleren.

• CANON

"Voor de cartridges van gewone Bubble Jet printers is niets voorzien", zegt communicatieverantwoordelijke Roel Dekoninck van Canon België. "De mensen gooien dit gewoon weg bij het restafval omdat de patronen zo klein zijn. In principe zijn deze cartridges niet recycleerbaar, al steken er hier en daar wel handige Harry's de kop op, die ze met behulp van een spuit hervullen." Voor de fax- en gecombineerde apparaten heeft Canon wél een recyclageprogramma: bij iedere aankoop vindt de consument een adres waarnaar hij de lege cartridges (toner + drum) kan sturen. Het gaat hier om recycleerbare cartridges.

• EPSON

Bij Epson is men op Europees vlak het recyclageprogramma eigenlijk nog aan het uitbouwen. In Duitsland heeft men al wel een programma, zegt Declan Keegan, milieuspecialist bij Epson Europa: "In Duitsland hebben we een reparatiecentrum. Duitse klanten kunnen kleine hoeveelheden inktpatronen daar recht-

VAKTAAL

Toner: Cassette met poedervormige inkt die gebruikt wordt in laserprinters en kopieermachines. De inkt wordt eerst op een trommel (drum) aangebracht waar het papier vervolgens wordt overgerold. De inkt wordt door verhitting gefixeerd.

streeks naartoe sturen. Grote hoeveelheden worden opgehaald. We willen ook opvangbakken in winkels gaan plaatsen, maar dat is niet zo eenvoudig omdat we merken dat mensen daar dan ook patronen van andere merken in gaan stoppen. Op termijn willen we het afval volledig wegwerken door een gesloten cyclus op te zetten." Voor de patronen van inkjetprinters ziet Declan Keegan geen hergebruik mogelijk: "onze printerhoofden zitten in de printer zelf, en daarom is het ook niet zo interessant om de inktpatronen te hervullen. Het zou ook te veel kosten. Daarom is de enige manier om ze zinvol te hergebruiken ze te vermalen. Bij lasertoners ligt het iets anders. In die markt zijn wij niet zo heel groot, maar we werken aan een programma om het economisch leefbaar te maken om lasertoners terug te nemen en ze te hervullen."

• **HP**

Als grootste printerfabrikant ter wereld produceert HP vanzelfsprekend ook de meeste inktpatronen en lasertoners. HP heeft al in 1991 een programma opgezet om deze onderdelen terug te nemen en te recycleren. In totaal is er al 45 miljoen kilo aan lasertoners gerecycleerd, en per jaar recycleert men iets meer dan 1 miljoen kilo inktpatronen. Recyclage vat men bij HP echter wel op in brede zin. Men gaat de patronen en lasertoners niet hervullen, om ze zo weer op de markt te brengen. In diverse speciale vestigingen worden de patronen verbrijzeld, waarna de verschillende materialen (voornamelijk plastiek en diverse metalen) worden gesorteerd, zodat ze weer als grondstof gebruikt kunnen worden. Op deze manier wordt ongeveer 70 procent van het materiaal van de inktpatronen die men binnenkrijgt, opnieuw gebruikt.

len van lege cartridges beschikken niet over deze erkenning. Degene zonder vergunning zullen hun activiteit moeten stoppen, zegt OVAM." Dat wordt tijd, want volgens Tom Vandroogenbroeck verzieken de 'cowboys' de markt: "Die vergunningen kosten veel geld maar de cowboys vragen die niet aan, waardoor ze goedkoper kunnen werken. Bedrijven kunnen daardoor echter in moeilijkheden raken. Die niet-vergunde bedrijfjes kunnen bijvoorbeeld geen attest geven. Maar bedrijven met meer dan vijftig werknemers moeten kunnen bewijzen wat ze met al hun afval doen. Ze weten dat meestal niet, maar vroeg of laat moeten ze een bewijs voorleggen. Een ander probleem is dat die 'cowboys' hetgeen ze niet kunnen gebruiken, vaak gewoon in hun tuin verbranden. Dat is niet goed voor het milieu, en het is valse concurrentie. Wij betalen enorm veel geld aan het verwerken van wat we niet kunnen recycleren. Het is een serieus probleem, maar er wordt niet echt tegen opgetreden."

Verzamelen geblazen

Voor bedrijven en particulieren is het zeker interessant dat de recyclage-industrie langzaam volwassen wordt. Aan de ene kant kunnen ze geld krijgen als ze hun lege inktpatronen en toners inleveren. Volgens Tom Vandroogenbroeck schommelen de prijzen die je

krijgt tussen de € 1 en € 10 per stuk. Voor een lege lasertoner die nieuw € 150 kost, krijg je makkelijk € 10. Voor de doorsnee lege inktpatronen krijg je gemiddeld € 1,5 in de winkel waar je ze binnenbrengt. Schatten ga je er dus niet mee verdienen, maar als je als bedrijf jaarlijks tientallen of honderden lege lasertoners hebt, begint het natuurlijk wel op te lopen. Tomson heeft naar eigen zeggen al zo'n 600 inzamelpunten in België, die je vindt op de site [**www.inzamelpunten.be**]. Normaal krijg je pas vanaf 20 stuks een vergoeding, maar er zijn winkels waar je al voor één stuk geld krijgt. Voor computerwinkels is het immers interessant om een inzamelpunt te zijn, zegt Tom Vandroogenbroeck: "Ze verdienen er op zich al aan, en zo krijgen ze extra klanten over de vloer die misschien ook iets kopen."

Het is vooral de aankoopprijs van gerecycleerde patronen en toners die de hele zaak interessant maakt voor bedrijven en particulieren. Gemiddeld komen hervulde toners een derde goedkoper op de markt dan nieuwe. Voor wie veel drukt, kan dat jaarlijks een aanzienlijke besparing betekenen. Sommige bedrijven zijn nog niet overtuigd van de kwaliteit van gerecycleerde cartridges, maar volgens Jan Vervaet kan dat snel verholpen worden: "Soms moet de klant wel overtuigd worden van de kwaliteit. Wij tonen hem dan hoe een cartridge eigenlijk werkt en hoe wij er voor zorgen dat de kwaliteit continu blijft. Er zijn bijna geen klanten die opnieuw originele cartridges gaan kopen, nadat ze een tijdje onze gerecycleerde cartridges hebben gebruikt." Volgens Tom Vandroogenbroeck is de vraag momenteel enorm: "De vraag is op dit moment groter dan het aanbod. Tot maart volgend jaar kunnen wij geen hervulde cartridges meer leveren. Er is ook een enorme nood aan lege patronen. Ongeveer 90 procent van de patronen wordt momenteel immers nog weggegooid. Gelukkig groeit het bewustzijn heel sterk. Maar voor batterijen heeft het bijvoorbeeld ook een hele tijd geduurd eer iedereen ze ging recycleren."

RECYCLAGE VAN PRINTAFVAL TEN HUIZE BRUSSELMANS

— Bruno Koninckx —